

Ginekologia i Opieka Ginekologiczna – cykl kształcenia 2020-2023

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej Ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa Tel/fax: 22 116 92 02 nzg@wum.edu.pl Zakład Propedeutyki Onkologicznej ul. Erazma Ciołka 27

	<p>01-445 Warszawa tel.: 22 57 20 702 nzx@wum.edu.pl</p> <p>Klinika Położnictwa Perinatologii i Ginekologii ul. Żwirki i Wigury 63a 02-091 Warszawa Tel: 22 317 93 81 poloznictwo.dsk@uckwum.pl</p> <p>II Katedra Położnictwa i Ginekologii Ul. Karowa 2 00-315 Warszawa tel.: 22 59 66 421 paducha@szpitalkarowa.pl</p>
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	<p>Dr n. med. Grażyna Bączek Prof. dr hab. n. med. Andrzej Deptała Prof. dr hab. N. med. Piotr Węgrzyn Prof. dr hab. N. med. Krzysztof Czajkowski</p>
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	<p>Mgr Maria Rabiej Tel.: 509938376 e-mail: maria.rabiej@wum.edu.pl Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa</p>
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	<p>Mg Maria Rabiej Tel.: 509938376 e-mail: maria.rabiej@wum.edu.pl Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa</p>
Prowadzący zajęcia	<p>ZAKŁAD DYDAKTYKI GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZEJ Seminaria, zajęcia praktyczne: mgr Anna Narewska, mgr Maria Rabiej, mgr Joanna Kowalczyk-Nowakowska Wykłady: dr n. med. Alina Krychowska-Ćwikła ZAKŁAD PROPEDEUTYKI ONKOLOGICZNEJ Wykłady, seminaria: Dr n. med. Michał Budzik KLINIKA POŁOŻNICTWA I PERINATOLOGII Wykłady: dr hab. n. med. Przemysław Kosiński II KATEDRA POŁOŻNICTWA I GINEKOLOGII Wykłady: dr hab. n. med. Ewa Romejko-Wolniewicz, prof. Dr hab. N. med. Krzysztof Czajkowski, dr n. med. Magdalena Broś - Konopielko</p>

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II/ semestr III (wykłady 70 godz) III / semestr V i VI (wykłady, seminaria, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe)	Liczba punktów ECTS	16
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W) – całość e-learning			

Seminarium (S)	30/5	1
Ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)	70/10	3
Zajęcia Praktyczne (ZP)	120	4
Praktyka zawodowa (PZ)	200	7
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20	0,8

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Student uzyskuje wiedzę i umiejętności praktyczne z zakresu ginekologii, które pozwalają mu planować, realizować i oceniać działania w zakresie świadczonej opieki nad kobietą w różnych okresach życia oraz w różnym stanie zdrowia.
C2	Poznanie epidemiologii i patogenezы wybranych chorób nowotworowych. Rozumienie podstaw ich diagnostyki i terapii.
C3	Prezentacja stanów i chorób predysponujących do zachorowań na nowotwory złośliwe narządu rodnegо

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ *(dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)*

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Efekty w zakresie
--	--------------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

D W 23	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych
D.W. 24	prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia
D.W 25	naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji;
D.W26.	granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym;

D.W27.	cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej
D.W 28	czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności
D.W 29	etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodnego i nietrzymania moczu
D.W 30	postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodnego i wysiłkowym nietrzymaniem
D.W 31	zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie
D.W 32	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy
D.W33	udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym
D.W34	etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach
D.W35	charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodnego pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (tumor modus metastases);
D.W36	zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodnego i piersi;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

D.U25.	sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie;
D.U26.	przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekoncepcyjnych;
D.U27.	prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych;
D.U28.	sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;
D.U29	planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekoncepcyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności;
D.U31	rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji;
D.U32	rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych;
D.U33	rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu;
D.U35	przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ <i>(nieobowiązkowe)</i>	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zadania położnej w ramach promocji zdrowia, profilaktyki, edukacji zdrowotnej w poszczególnych okresach życia
W2	zasady funkcjonowania neurohormonalnej regulacji organizmu kobiety oraz przyczyny występujących nieprawidłowości układu hormonalnego
W3	zakres podstawowych badań diagnostycznych wykonywanych u kobiety i mężczyzny w celu określenia przyczyny niepłodności
W4	rodzaje i przyczyny niepłodności kobiecej i męskiej
W5	specyfikę najczęstszych stanów zapalnych narządów płciowych oraz sposoby zapobiegania i leczenia
W6	charakterystykę najczęstszych chorób przenoszonych drogą płciową oraz sposoby zapobiegania i leczenia
W7	postaci zaburzeń statyki narządów płciowych oraz przedstawi schemat postępowania
W8	postaci nietrzymania moczu oraz omówi postępowanie
W9	zasady profilaktyki stanów zapalnych układu płciowego, chorób przenoszonych drogą płciową, zaburzeń statyki narządów miednicy mniejszej oraz nietrzymania moczu
W10	zasady przygotowania dalszego i bliższego do zabiegów operacyjnych z uwzględnieniem trybu oraz przewidzianego rodzaju operacji ginekologicznej
W11	zasady monitorowania stanu zdrowia bezpośrednio po zabiegu operacyjnym
W12	zasady opieki nad pacjentką w kolejnych dobach po operacjach ginekologicznych z uwzględnieniem dostępu operacyjnego
W13	zasady pobierania rozmazu cytologicznego oraz wymazów z pochwy i kanału szyjki macicy
W14	zasady samobadania piersi
W15	epidemiologię i patogenezę nowotworów: piersi, trzonu macicy, szyjki macicy, jajnika, jajowodu, pochwy i sromu
W16	zasady programów profilaktycznych prowadzonych w Polsce w ramach profilaktyki chorób nowotworowych
W17	klasyfikację nowotworów i w zależności od stopnia dobiega konkretne formy terapii
W18	zasady leczenia radioterapią, chemioterapią w nowotworach układu płciowego i piersi

W19	rodzaje powikłań pooperacyjnych

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	zaplanować opiekę ginekologiczną w diagnostyce i leczeniu chorób i wad narządów płciowych kobiecych
U2	Wykonać samobadanie piersi przy użyciu fantomu
U3	Interpretować wynik rozmazu cytologicznego w oparciu o system Bethesda
U4	Przeprowadzić edukację w zakresie diety, pielęgnacji rany, aktywności fizycznej
U5	Wykonać toaletę rany z wyjaśnieniem pacjentce zasadności takiego działania
U6	Rozpoznać i zapobiegać powikłaniom mogącym wystąpić po zabiegach operacyjnych
U7	Prowadzić profilaktykę przeciwzakrzepową i przeciwzapalną przed i po operacjach ginekologicznych
U8	Prowadzić obserwację stanu ogólnego za pomocą kardiomonitora i metodą tradycyjną
U9	Prowadzić bilans płynów
U10	Zakładać i zmieniać opatrunki na ranie pooperacyjnej
U11	Dokonać oceny opatrunku
U12	Prowadzić kontrolę bólu wykorzystując znane mu skale oceny bólu
U13	Czynnie uczestniczyć w farmakoterapii bólu pooperacyjnego oraz nowotworowego

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K2	przestrzegania praw pacjenta;
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady e-learning	<p>II Katedra Położnictwa i Ginekologii – prof. Dr hab. n. med. Krzysztof Czajkowski, dr hab. n. med. Ewa Romeyko-Wolniewicz, dr n.med. Magdalena Broś-Konopielko</p> <p>W 1 - Regulacja hormonalna cyklu miesięczkowego – fizjologia i zaburzenia (bez zaburzeń miesięczkowania) – T. Funkcja osi podwzgórze- przysadka – jajnik; brak owulacji, niedomoga lutealna, 2 godz.</p> <p>W 2. - Wady wrodzone układu płciowego. T – wady rozwojowe macicy, wady rozwojowe pochwy, całkowite zarośnięcie błony dziewiczej, 2 godz.</p> <p>W 3.- Zaburzenia miesięczkowania. Nieprawidłowe krwawienia maciczne. T Klasyfikacja zaburzeń miesięczkowania w różnych okresach życia kobiety, etiologia, charakterystyka postaci zaburzeń miesięczkowania, postępowanie medyczne w zaburzeniach miesięczkowania, 3 godz.</p> <p>W 4. - Zaburzenia statyki i nietrzymanie moczu – czynniki ryzyka, diagnostyka i postępowanie T – Etiopatogeneza, postaci nietrzymania moczu i zaburzeń statyki, metody diagnostyki i postępowania zachowawcze i leczenie operacyjne 3 godz.</p> <p>Klinika Położnictwa i Perinatologii – doc. Przemysław Kosiński</p> <p>W 5 - Ginekologia wieku pokwitania i dojrzewania. – T. Fizjologia okresu pokwitania i dojrzewania, zagrożenia zdrowotne dla układu płciowego w okresie pokwitania i dojrzewania 2 godz.</p> <p>W 6. - Specyfika opieki ginekologicznej w okresie okołomenopauzalnym T –zmiana profilu hormonalnego, etapy okresu okołomenopauzalnego, zespół klimakteryczny, zagrożenia zdrowotne okresu okołomenopauzalnego , 2 godz.</p> <p>W 7.- Specyfika opieki nad kobietą w okresie starości T – Fizjopatologia okresu starości, proces starzenia układu płciowego, zagrożenia zdrowotne okresu starości, 2 godz.</p> <p>W 8. - Aktywność seksualna i jej zaburzenia w różnych okresach życia T –Psychospołeczne uwarunkowania zachowań seksualnych, podstawowe pojęcia seksuologii, pojęcie normy seksualnej, klasyfikacja zaburzeń seksualnych, diagnostyka oraz metody terapii 3 godz.</p> <p>W 9. - Rodzaje antykoncepcji i jej wpływ na zdrowie kobiety T – metody antykoncepcji dopochwowej: środki chemiczne, środki mechaniczne, metody antykoncepcji hormonalnej, wkładka wewnątrzmaciczna – zasady działania poszczególnych metod antykoncepcji, ich wady i zalety oraz przeciwwskazania i zagrożenia zdrowotne, 2 godz.</p> <p>W 10. - Endometrioza – problem współczesnych kobiet –T- Etiopatogeneza endometriozy, klasyfikacja, przebieg, charakter objawów, metody postępowania, następstwa, 2 godz.</p> <p>W 11. - Łagodne choroby nowotworowe trzonu macicy i jajnika T- Rodzaje torbieli jajnika, objawy, metody diagnostyki i postępowania; lokalizacja mięśniaków macicy, czynniki ryzyka, charakter objawów i metody leczenia, 2 godz.</p> <p>W 12. - Metody diagnostyczne stosowane w profilaktyce chorób nowotworowych. Programy profilaktyczne stosowane w Polsce. T – Badanie ginekologiczne, badania przesiewowe, samobadanie piersi, rola USG, inne metody obrazowania w ginekologii, badanie histopatologiczne, rola markerów nowotworowych i badań genetycznych. Obowiązujące programy profilaktyczne w Polsce – do kogo adresowane, jakie badania przesiewowe są zalecane , w jakim interwale czasowym wykonywane, 4 godz.</p> <p>W 13. - Rak piersi – problem kliniczny i pielęgnacyjny- T – Epidemiologia, etiologia, najczęstsze postaci, objawy, diagnostyka, klasyfikacja, metody leczenia, zasady kontroli po leczeniu, 2 godz.</p> <p>W 14. - Rak szyjki macicy i trzonu macicy– problem kliniczny i pielęgnacyjny – T -Epidemiologia, etiologia, najczęstsze postaci, objawy,</p>	<p>D W 23, D.W. 24 D,W. 25, D.W. 26, D.W.27</p> <p>D.W 28, D.W 29, D.W 30, D.W 31, D.W 32, D.W33 D.W34, D.W35, D.W36</p> <p>W1-19</p>

	<p>diagnostyka, klasyfikacja, metody leczenia, zasady kontroli po leczeniu, 2 godz.</p> <p>W 15. - Rak sromu i pochwy – problem kliniczny i pielęgnacyjny T - Epidemiologia, etiologia, najczęstsze postaci, objawy, diagnostyka, klasyfikacja, metody leczenia, zasady kontroli po leczeniu, 2 godz.</p> <p>W 16.- Rak jajnika i jajowodu – problem kliniczny i pielęgnacyjny – T - Epidemiologia, etiologia, najczęstsze postaci, objawy, diagnostyka, klasyfikacja, metody leczenia, zasady kontroli po leczeniu, 2 godz.</p> <p>W 17.- Zasady leczenia uzupełniającego i systemowego w onkologii ginekologicznej – T – Wyjaśnienie pojęć: leczenie skojarzone, uzupełniające, systemowe, radioterapia – zasady leczenia, rodzaje, problemy pielęgnacyjne; chemioterapia - zasady leczenia, rodzaje, problemy pielęgnacyjne, hormonoterapia - zasady leczenia, rodzaje, problemy pielęgnacyjne, leczenie immunosupresyjne - zasady leczenia, rodzaje, problemy pielęgnacyjne, 4 godz.</p> <p>W 18. - Metody operacyjne stosowane najczęściej w ginekologii – T – Metody dostępu operacyjnego, wady i zalety, rodzaj znieczulenia: operacje droga pochwową, metody endoskopowe, operacje drogą brzuszną, 3 godz.</p> <p>W 19.- Najczęstsze powikłania po operacjach ginekologicznych – T - Powikłania anestezyjologiczne: zaburzenia układu oddechowego i krążenia, powikłania operacyjne – krwawienie z rany pooperacyjnej, krwiak, uszkodzenia układu moczowego, uszkodzenia układu pokarmowego, zakażenie rany pooperacyjnej, rozejście rany pooperacyjnej – objawy, metody postępowania , 4 godz.</p> <p>W 20.- Stany nagłe w ginekologii – T – Przyczyny, objawy i metody postępowania – krwotok do jamy brzusznej, skręcona torbiel jajnika, szypuła mięśniaka, rodzący się mięśniak, 3 godz.</p> <p>W 21. - Zakrzepica w ginekologii – jako problem kliniczny i pielęgnacyjny-T- Etiopatogeneza, postaci choroby, objawy, przebieg, metody diagnostyki, metody postępowania, następstwa , 3 godz.</p> <p>Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej – dr n. med. Alina Krychowska-Ćwikła</p> <p>W 22. - Obraz kliniczny najczęstszych stanów zapalnych układu płciowego kobiety- stany zapalne sromu, pochwy, szyjki macicy, przydatków, przymacicz, stan zapalny narządów miednicy mniejszej – etiologia, objawy, metody postępowania, 3 godz.</p> <p>W 23. -Choroby przenoszone drogą płciową T – choroby bakteryjne, wirusowe, grzybicze i pasożytnicze przenoszone drogą płciową, objawy, metody leczenia, problemy ginekologiczne u kobiet zakażonych HIV i chorych na AIDS, 3 godz.</p> <p>W 24. -Opieka nad kobietą z zespołem policystycznych jajników T – zaburzenia hormonalne, cechy hiperandrogenizmu, problemy zdrowotne chorujących kobiet, metody diagnostyki oraz zasady postępowania, następstwa , 2 godz.</p> <p>W 25. Wykład 13 - Opieka nad kobietą z zespołem bólowym miednicy mniejszej T – Definicja, patogeneza, przyczyny układowe, charakterystyczne objawy, metody postępowania</p> <p>W 26.- Diagnostyka i metody leczenia niepłodnej pary T Niepłodność żeńska, przyczyny metody diagnostyki nieinwazyjne oraz inwazyjne, niepłodność męska: przyczyny, metody diagnostyki nieinwazyjne i inwazyjne, algorytm postępowania z niepłodną parą, metody leczenia zachowawcze, metody operacyjne, techniki rozrodu wspomaganego, 3 godz.</p> <p>W 27. - Rola fizjoterapii w ginekologii – T – Metody usprawniające, ćwiczenia oddechowe, efektywny kaszel, metody drenażu drzewa oskrzelowego, ćwiczenia przepony miednicy mniejszej, uruchomienie po operacjach ginekologicznych, profilaktyka obrzęku limfatycznego 2 godz.</p>	
Seminaria	<p>Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej</p> <p>S 1.- Rola położnej w przygotowaniu kobiety do samooceny cyklu miesięczkowego i rozpoznawania jego nieprawidłowości – T – Ocena cyklu miesięczkowego na podstawie pomiaru temperatury ciała, śluzu szyjkowego</p>	<p>DW 23, DW 24, DW 28, DW 29, DW 30, DW 31, DW 33, DW 34</p>

	<p>i konsystencji oraz rozwarcia szyjki, interpretacja przedstawionych różnych kart obserwacji cyklu , 3 godz.</p> <p>S 2.- Edukacja prowadzona przez położną w zakresie samobadania piersi, rozpoznawania nieprawidłowości oraz dalszego postępowania diagnostycznego – T – Technika samobadania piersi, zasady obowiązujące, 3 godz.</p> <p>S 3. – Udział położnej w pobieraniu materiału do badań diagnostycznych w ginekologii i interpretacja wyników (rozsmaz cytologiczny, ocena biocenozy pochwy, badanie histopatologiczne) - T – Rozsmaz cytologiczny – technika pobierania, metody oceny: wymaz z pochwy – technika pobrania, ocena odczynu wydzieliny z pochwy i interpretacja testu węchowego: biopsja cienkoigłowa i grubo igłowa – charakterystyka metody, przygotowanie pacjentki, technika wykonywania badania histopatologicznego – badanie śródoperacyjne, pełne badanie histopatologiczne , 4 godz.</p> <p>S 4. - Podstawy ultrasonografii w ginekologii – T – Opis metody, zasady wykonywania, Interpretacja wyników 2 godz.</p> <p>S 5. - Rola i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach życia – T – umacnianie zdrowia, zasady profilaktyki, edukacja, badania kontrolne, 3 godz.</p> <p>S 6. - Rola i zadania położnej w przygotowaniu kobiety do operacji – T – przygotowanie fizyczne dalsze i bliższe, przygotowanie psychiczne dalsze i bliższe, 3 godz.</p> <p>S 7.- Rola i zadania położnej w opiece pooperacyjnej – T – Zasady monitorowania pooperacyjnego, specyfika opieki w poszczególnych dobach pooperacyjnych, pielęgnacja rany pooperacyjnej, uruchamianie, profilaktyka przeciwzkrzepowa, 3 godz.</p> <p>S 8.- Opieka położnej nad kobietą leczoną chemioterapią i radioterapią – T – Problemy pielęgnacyjne w trakcie leczenia radioterapią i chemioterapią, najczęstsze objawy uboczne i możliwości ich minimalizowania, 3 godz.</p> <p>S 9. - Rola i zadania położnej w opiece paliatywnej – T – Udzielanie wsparcia, udział położnej w terapii przeciwbólowej, profilaktyce przeciwoleżynowej, postępowanie przy wyniszczeniu nowotworowym, wsparcie w etapie umierania , 3 godz.</p> <p>S 10. – Zadania położnej w opiece nad kobietą leczoną zachowawczo z powodu wysiłkowego nietrzymania moczu i zaburzeń statyki – T- zasady ćwiczeń mięśni dna miednicy mniejszej, inserty dopochwowe, metody elektrostymulacji , 3 godz.</p>	<p>W1, W2, W8, W10-14, W18 D.U. 26, D.U27, D.U28, D.U29 D.U31, D.U32, D.U33 D.U35, U1-5, U12</p>
Zajęcia praktyczne	<p>Planowanie i realizacja opieki nad kobietą przygotowującą do operacji ginekologicznej</p> <p>Planowanie i realizacja opieki nad kobietą po zabiegu</p> <p>Planowanie i opieka nad kobietą w „0” dobie po operacji ginekologicznej drogą: brzuszną, pochwową i laparoskopową</p> <p>Specyfika problemów pielęgnacyjnych w dalszych dobach pooperacyjnych</p> <p>Planowanie i opieka nad kobietą po wybranej operacji ginekologicznej lub zabiegu w oparciu o studium przypadku (np.: histerektomia z przydatkami, bez przydatków; operacje naprawcze w nietrzymaniu moczu i zaburzeniach statyki, radykalna histerektomia, amputacja szyjki macicy, wyluszczenie torbieli jajnika, wyluszczenie mięśniaków itp.) – wypełnianie procesu pielęgnowania w aplikacji wirtualny pacjent</p>	<p>D.U.25, D.U. 26, D.U27, D.U28, D.U29 D.U31, D.U32, D.U33 D.U35, U1-13 K1-7</p>
	ZAKŁAD PROPEDEUTYKI ONKOLOGICZNEJ – dr n. med. Michał Budzik	
Wykłady	<p>I. Badania diagnostyczne wykonywane w chorobach nowotworowych narządu rodno: USG, mammografia, ocena cytologiczna, kolposkopowa i mikroskopowa szyjki macicy, markery nowotworowe w ginekologii, zastosowanie innych metod obrazowania.</p> <p>II. Zasady żywienia w chorobach onkologicznych.</p>	<p>D.W36., D.U31., D.U32.</p>

	<p>III. Opieka długoterminowa i medycyna paliatywna w chorobach nowotworowych.</p> <p>IV. Rak piersi – profilaktyka, zasady diagnostyki, podstawowe metody stosowane w leczeniu.</p> <p>V. Ból nowotworowy i metody jego zwalczania.</p>	
Seminaria	Rola położnej w procesie diagnostyki i leczenia pacjentek onkologicznych; zasady prowadzenia badań przesiewowych; omówienie zasad samobadania piersi; opracowanie planu opieki nad pacjentką onkologiczną; analiza przypadków klinicznych; powikłania w ginekologii onkologicznej	D.W36., D.U31., D.U32.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

ZAKŁAD DYDAKTYKI GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZEJ

1. Bręborowicz G. H.: Położnictwo i Ginekologia, PZWL, Warszawa 2015
2. Rabiej M, Dmoch – Gajzlerska E.: Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej, Wydawnictwo lekarskie PZWL Warszawa 2016
3. Rabiej M., Mazurkiewicz B.: Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
4. Rabiej M., Mazurkiewicz B., Nowacka A.: Procedury medyczne w ginekologii. Praktyka Położnej. Tom 1. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
5. Lepecka – Klusek C.: Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020
6. Fehm T., Janni W., Stickeler E., Tempfer C.B. (red.) Ginekologia. Diagnostyka różnicowa I terapia, Czajkowski K (red. Wydania polskiego), Wydawnictwo EDRA Urban & Partner, Wrocław 2021
7. Słomko Z: Ginekologia tom 1 i 2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008
8. Pet E., Psyhyrembel W., Strauss G. (tłum. Powolny K.): Ginekologia praktyczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019
9. Martius G., Brockwoltd M., Pflleiderer A.: Ginekologia i Położnictwo. Wydawnictwo Medyczne Urban&Partner, Wrocław 2004
10. Markowska J., Mądry R.: Ginekologia onkologiczna. Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2008
11. Psyhyrembel W., Strauss G., Petri E.: Ginekologia Praktyczna, PZWL, Warszawa 2010
12. Skabała P.: Endokrynologia ginekologiczna, PZWL, Warszawa 2008

ZAKŁAD PROFILAKTYKI ONKOLOGICZNEJ

1. Bręborowicz GH (red) Ginekologia onkologiczna. Warszawa PZWL 2019r.
2. Koper A&, Koper KJ. Pielęgniarstwo onkologiczne . Warszawa PZWL 2020r.
3. Stec R & Deptała A red. Onkologia Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. AsteriaMed Gdańsk 2019r.

Uzupełniająca

ZAKŁAD DYDAKTYKI GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZEJ

1. Bręborowicz G. [red,n,tułm. pol.]: Położnictwo i Ginekologia. Błyskawicznie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
2. Śpiewankiewicz B.: Powikłania pooperacyjne w ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
3. Opala T.:Ginekologia – podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006
4. Pisarski T.: Położnictwo i Ginekologia, PZWL, Warszawa 2002

ZAKŁAD PROFILAKTYKI ONKOLOGICZNEJ

1. Rabiej M& Barbara Mazurkiewicz B (red) Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii. Warszawa PZWL 2018r

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D W 23, D.W. 24, D,W. 25, D.w.26, D.W.27, D.W 28, D.W	Egzamin testowy w wersji elektronicznej	Uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi

29, D.W 31, D.W 32, D.W33 D.W34, D.W35, D.W.36 W1-19 D.U. 25, D.U 26, D.U27, D.U28, D.U29 D.U31, D.U32, D.U33 D.U35 U1-5, U12		
D.U. 25, D.U. 26, D.U27, D.U28, D.U29 D.U31, D.U32, D.U33 D.U35,	Proces pielęgnowania	Pozytywna ocena zaprezentowanego procesu pielęgnowania
D.W36., D.U31., D.U32.	Kolokwium	Próg zaliczeniowy 60%

9. INFORMACJE DODATKOWE

Kolokwium składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru. Do uzyskania zaliczenia niezbędne jest zapoznanie się ze wszystkim materiałami zamieszczonymi na platformie e-learning.wum.edu.pl, wykonanie zadań zaliczeniowych i uzyskanie co najmniej 60% punktów z kolokwium. Kolokwium końcowe w formie on-line (Zakład Propedeutyki Onkologicznej)

Proces pielęgnowania prowadzony na zajęciach w ramach odbywania zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych wobec pacjentek hospitalizowanych na oddziałach Ginekologii w okresie okołoperacyjnym, pozytywny wynik prezentacji procesów w ocenie nauczyciela (poprawność gromadzenia danych, określenia problemów pielęgnacyjnych, zaplanowania i zrealizowania planu opieki, postawienia diagnozy pielęgniarstwa, prawidłowego zapisania w dokumentacji procesu pielęgnowania powyższych elementów) (Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej).

Egzamin końcowy składający się z 60 pytań w wersji elektronicznej, wynik pozytywny testu to uzyskanie minimum 60% poprawnych odpowiedzi (Zakład Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.